

Trocki, Remigiusz

Zagrożenie praktykami okultyzmu, współczesnym wyzwaniem pastoralnym

Warszawskie Studia Pastoralne 12, 117-124

2010

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

O. REMIGIUSZ TROCKI

ZAGROŻENIE PRAKTYKAMI OKULTYZMU, WSPÓŁCZESNYM WYZWANIEM PASTORALNYM

Żyjemy w czasach, gdy szatan bardziej niż kiedykolwiek w dziejach świata zyskuje na tym, że zapomniano o nim i dzięki temu posiada wielką swobodę działania¹. Również coraz częściej można spotkać kontrowersyjne opinie na ten temat wśród teologów², osób duchownych a nawet niektórych egzorcystów³. Starają się oni zmarginalizować jakiegokolwiek oddziaływanie złego ducha na życie ludzkie, sprowadzając go do poziomu psychologii i jej niezbadanych głębi, czyniąc z niego tylko personifikację grzechu czy symbol zła⁴. Zdaniem kardynała Ratzingera, taka teologia nie może być uznana za katolicką, gdyż argumentacja, jaką się posługuje, jest oparta na fałszywych założeniach⁵. Ponieważ ten problem nie dotyczy tylko pojedynczych teologów⁶, dlatego też Paweł VI ostrzegał

O. REMIGIUSZ TROCKI OFMConv – student II roku teologii pastoralnej na UKSW. Magisterium w 2007 r. („Modlitwa o uwolnienie ze zniewolenia demonicznego”). W swej pracy naukowej oraz posłudze duszpasterskiej przy klasztorze warszawskim franciszkanów, specjalizuje się pomocą osobom dotkniętym różnymi formami dręczenia demonicznego na skutek wcześniejszych praktyk okultystycznych.

¹ Por. P. Madre, *Ale zbaw nas ode złego*, Kraków 1999, s. 59.

² Por. C.S. Bartnik, *Dogmatyka katolicka*, t. 1, Lublin 2000, s. 468, 482; por. J. Salij, *Spór o istnienie szatana*, „Więź” 10–12(1985), s. 116.

³ Por. P. Ernetti, *Pouczenia złego ducha*, Kraków 2003, s. 37; por. G. Amorth, *Egzorcyci i psychiatry*, Częstochowa 1999, s. 40–45.

⁴ Por. T. Kaczmarek, *Zło o charakterze osobowym – szatan w refleksji teologicznej i doświadczeniu Kościoła*, „Studia Włocławskie” 6(2003), s. 245; por. J.A. Sayés, *Szatan. Rzeczywistość czy mit?*, Kraków 2003, s. 152, 185.

⁵ Por. J. Ratzinger, *Raport o stanie wiary*, Marki 2005, s. 127.

⁶ Por. G. Amorth, *Wyznania egzorcysty*, Częstochowa 2002, s. 176–183; por. A. Posacki, *Egzorcyzmy, opętanie, demony*, Radom 2005, s. 14–15, 39, 115; por. tenże, *Wprowadzenie do wydania polskiego*, w: F.D. Goodman, *Egzorcyzmy Annelise Michel. Opętanie w Klingenberg w świetle nauki*, Gdańsk 2005, s. 7–29.

przed taką postawą: „Ten – kto zaprzecza istnieniu demona, albo czyni z niego zasadę samostanowiącą, element tego świata niezależny od Boga; lub kto tłumaczy go jako istność pseudoreligijną, zrodzoną z fantazji dla wytłumaczenia nieznanych przyczyn naszych nieszczęść – wychodzi poza ramy Biblii i Kościoła⁷. Jak dalej zauważa papież: Ważne byłoby ponowne przestudiowanie tradycyjnego nauczania teologii dotyczącego szatana i wpływu, jaki może on wywierać na jednostki, grupy, całe społeczeństwo lub na bieg zdarzeń, a tym czasem teologia mało się tym zajmuje”⁸.

Jan Paweł II mówi: „walka przeciw demonowi, jest aktualna także dzisiaj, gdyż demon aż dotąd żyje i działa w świecie”⁹. Paweł VI jeszcze mocniej uwypukla ten aspekt stwierdzając, iż „najważniejszą potrzebą Kościoła we współczesnym czasie, jest obrona przed złem, które nazywa się diabeł”¹⁰.

Choć zjawisko okultyzmu nie jest niczym nowym z czym ludzkość nie miała by do czynienia w ciągu swych dziejów, jednak jego bardzo rozpowszechnione pojawienie się we współczesnym świecie powinno mocno zaniepokoić Kościół i jego pasterzy. Odpowiedzą na postawiony problem była *Nota duszpasterska Konferencji Biskupów Toskanii na temat magii i demonologii*, która ukazała ogrom zagrożenia jak również nieświadomości oraz ilości osób zaangażowanych w rzeczywistość okultyzmu na terenie Włoch¹¹. Na gruncie Polskim należy podkreślić publiczne poruszenie tego tematu przez tegoroczny list abp. Michalika na Wielki Post: *Współczesne szatańskie zagrożenia*. Choć w Polsce i zagranicą coraz więcej pojawia się periodyków poruszających tematykę okultyzmu i wynikających z tego zagrożeń, jednak często można spotkać wiernych a nawet duchownych niezdających sobie sprawy z konsekwencji takich praktyk. Po za tym duszpasterze często nie znając się na tym zagad-

⁷ Paweł VI, *Audiencja generalna*, 15 XI 1972, w: J. Ratzinger, *Raport...* dz. cyt., s. 122.

⁸ Paweł VI, *Audiencja generalna*, 15 XI 1972, w: G. Amorth, *Wyznania...*, dz. cyt., s. 175.

⁹ Jan Paweł II, *Przemówienie w sanktuarium św. Michała Archanioła w Monte S. Angelo w Puglii*, 24 V 1987, w: R. Salvucci, *Podręcznik egzorcysty*, Kraków 1998, s. 219; por. KDK, 37.

¹⁰ Por. Paweł VI, *Audiencja generalna* 15 XI 1972, Rzym, w: R. Salvucci, *Podręcznik egzorcysty*, dz. cyt., s. 220.

¹¹ *Nota duszpasterska Konferencji Biskupów Toskanii na temat magii i demonologii*, w: A. Posacki, *Okultyzm, jako niewierność fundamentalna*, Kraków 1996, s. 121.

nieniu, unikają podejmowania pomocy osobom dotkniętym skutkami okultyzmu¹².

Czy więc zatem jest okultyzm? Termin ten pochodzi z łacińskiego *occulere* – skrywać, *occultus* – tajemny, ukryty, nieznany. Okultyzm przejawia się jako wiedza tajemna oraz jej praktyka opierająca się na założeniu, że istnieją ukryte i powiązane ze sobą siły natury występujące poza otaczającym nas światem ale powiązane z nim. Siły te można poznać i nimi manipulować. Skutki takiego działania nie dają się uchwycić naukowo, choć dają pewne rezultaty empiryczne w postaci zdobytej wiedzy lub władzy. W okultyzmie występuje zasadniczo gnostyczny sposób poznania oraz magiczny sposób działania. W znaczeniu szerszym jest to zbiorowa nazwa kultów i praktyk religijnych powiązanych tajemną rzeczywistością nadnaturalną¹³. Ceniony znawca tego zagadnienia ks. Aleksander Posacki wyszczególnia powyższe techniki jako okultystyczne:

- a) magia – niezależnie czy mamy do czynienia z tak zwaną białą magią czy czarną;
- b) wróżbiarstwo z jego wieloma przejawami jak: jasnowidzenie, astrologia, kartomancja, radiestezja, numerologia, feng shui i wszelkie inne formy przewidywania przyszłości i zdarzeń, które nie mają nic wspólnego z charyzmatycznym darem prorocstwa (por. 1 Kor 12);
- c) spirytyzm w jego formie tradycyjnej oraz jego współczesne formy jak channeling. Ks Aleksander do tej działki okultyzmu zalicza również terapie rodzin Helingera, ze względu na jej mediomiczne stany osób biorących w niej udział¹⁴ oraz rzekome spotkania obcych cywilizacji czyli UFO¹⁵;
- d) medycyna okultystyczna¹⁶ do której należy zaliczyć bioenergoterapie, Reiki, akupunkturę i różne formy uzdrawiania oparte na holistyczno-energetycznej wizji świata¹⁷.

¹² Por. A. Posacki, *Egzorcyzmy...*, dz. cyt., s. 21–26, 90–98.

¹³ Por. tenże, *Okultyzm*, w: *Encyklopedia „Białych Płam”*, t. 13, Radom 2004, s. 242.

¹⁴ Por. tenże, *Psychologia i New Age*, Gdańsk 2007, s.145–169.

¹⁵ Por. tamże, s. 107–144.

¹⁶ Por. A. Posacki, *Okultyzm jako niewierność fundamentalna*, Kraków 1998, s. 22–23.

¹⁷ Por. tenże, *Ezoteryzm i okultyzm – formy dawne i nowe*, Radom 2009, s. 42–48.

Do wymienionych praktyk znawcy tematu zaliczają wszystkie zachowania i rytuały, które w swych praktykach czy filozofii w jakieś mierze wrastają w rzeczywistość okultystyczną. Dlatego należy tu również uwzględnić tak dziś popularne zachowania jak joga czy medytacja transcendentna, pewne sztuki walki, terapie a na satanizmie kończą¹⁸.

Adept okultyzmu poprzez „system metod myślowych, uczuciowych, wolitywnych i fizjologicznych, umożliwiających człowiekowi poznanie, rozwinięcie i wykorzystanie zdolności własnych i mocy innych istot”¹⁹ pragnie wpłynąć na zastaną rzeczywistość. Okultysta wierzy, że jest wstanie siłą woli, psychiki czy poprzez wiedzę tajemną zapanować nad duchami, demonami czy innymi bytami, stawiając siebie ponad wszelką zwierzchność, nawet Boga. W tym przypadku stawia się na pierwszym miejscu stworzenie a nie Stwórcę²⁰. Jak wynika z przedstawionych treści, okultyzm jest miejscem działania złego ducha, dlatego chrześcijańscy znawcy²¹ tej dziedziny nie boją się nazwać go nazwać religią szatana. Potępiony jest on również przez Objawienie (por. Pwt 18, 9–12) a w konsekwencji Kościół (por. KKK 2116–2117).

Jakie są skutki praktyk okultystycznych?

Egzorcyci wielu denominacji chrześcijańskich są zgodni co do tego, że zajmowanie się okultyzmem czy to czynnie czy biernie – jako klient usług okultystycznych – jest główną przyczyną zniewoleń demonicznych do opętania włącznie. Jest on wejściem na teren złego ducha a przez to następuje związanie, gdyż dochodzi do przymierza z mocami ciemności²².

Występują pewne prawidłowości u osób, które wchodzą w te niebezpieczne relacje:

- zachodzą problemy w życiu wiarą, zwłaszcza jeśli chodzi o religie chrześcijańską, nastawioną negatywnie do takich zachowań;
- pojawiają się negatywne zmiany w charakterze (uzależnienia, agresja, mściwość, zбочenia seksualne) w wyniku obciążenia okultystycznego;

¹⁸ Por. J.M. Verlinde, *Final-Age*, Kraków 2004, s. 17

¹⁹ J. Prokopiuk, *Okultyzm*, w: *Encyklopedia religii*, Warszawa 2003.

²⁰ Por. A. Posacki, *Psychologia...*, dz. cyt., s. 230.

²¹ Np. A. de Lassusa, K. Koch, G. Amorth, M. La Grua.

²² Por. A. Posacki, *Wybrane problemy z dziedziny okultyzmu*, w: *Biblioteczka egzorcysty. Przyczyny zniewoleń demonicznych*, Magdalenka 2006, s. 3–4.

- w wypadku próby nawrócenia występuje depresja, a zwłaszcza przy oddaniu swego życia Chrystusowi²³;
- rodziny w których występują powyższe praktyki są bardziej podatne na choroby umysłowe i anomalie;
- w rodzinach tych występuje również rozwój zdolności mediumicznych, przekazywanych zazwyczaj dziedzicznie²⁴.

Stwierdzonym zostało, iż po nawróceniu i modlitwach o uwolnienie czy egzorcyzmach, byli okultyści tracą swe zdolności paranormalne. Zauważają rzeczywisty stan w którym przebywali, że to nie oni mieli „dary” mediumiczne, ale to rzekoma moc miała ich w swym posiadaniu²⁵.

Jak zostało wcześniej przedstawione, kontakt z okultyzmem zarówno poprzez własne praktyki czy jako forma porady u innych może zaowocować niechcianą ingerencją demoniczną. Najczęściej spotykane w takich wypadkach jest zniewolenie demoniczne. Należy zaliczyć do niego takie zachowania jak: wszelkiego rodzaju dręczenia fizyczne odczuwane ze strony czegoś nadnaturalnego a mające różne konsekwencje²⁶. Zjawisko to dotyczy także domów, rzeczy²⁷ lub zwierząt²⁸ (por. Mt 8, 31–32; Łk 8, 32–33). Obserwuje się je na zewnątrz²⁹, słysząc

²³ Nabożeństwo oddania swego życia Chrystusowi czy przyjęcia Go jako swego Pana i Mistra, często występuje w ruchach Odnowy w Duchu Świętym czy Światło i Życie. Istnieją przypadki kiedy w trakcie próby oddania swego życia Jezusowi, osoba nie potrafi tego zrobić, sztywnieje, traci panowanie nad swym ciałem a w skrajnych przypadkach dochodzi do manifestacji demonicznej.

²⁴ Zob. R. DeGrandis, *Uzdrowienie międzypokoleniowe*, Łódź 2004.

²⁵ Por. A. Posacki, *Okultyzm*, art. cyt., s. 248.

²⁶ Por. P. Ernetti, *Pouczenia złego ducha*, dz. cyt., s. 344; por. G. Amorth, *Nowe wyznania egzorcysty*, Częstochowa 2002, s. 63; por. tenże, *Wyznania...*, dz. cyt., s. 30.

²⁷ Należy zwrócić baczną uwagę na dziwne przedmioty, które znajdują się w pomieszczeniu, gdzie odczuwa się pewien rodzaj dręczenia. Mogą to być rzeczy przywiezione z Afryki czy Ameryki południowej, a biorące wcześniej udział w kultach animistycznych. Mogą to być również przedmioty zauroczone, które ktoś ze złą intencją podarował innym, lub podrzucił komuś do mieszkania; por. B. Kocańda, *Opresja diabelska*, „Rycerz Niepokalanej” 3(586)2005, s. 94–95.

²⁸ Por. A. Posacki, *Okultyzm...*, art. cyt., s. 152; por. R. Salvucci, *Podręcznik egzorcysty*, Kraków 1998, s. 228; por. G. Amorth, *Nowe...*, dz. cyt., s. 64, 154, 177–178; por. tenże, *Wyznania...*, dz. cyt., s. 32; por. B. Kocańda, *Posługa kapłana – egzorcysty*, Kraków 2004, s. 261; por. T. Czapiga, *Nie jestem skory do egzorcyzmowania*, „W drodze” 5(333)2001, s. 61.

²⁹ Por. M. Scanlan, R.I. Criner, *Uwalnianie ze złych mocy*, Kraków 1999, s. 162–163; por. A. Siemieniowski, *O diable dziś*, „W drodze” 5(333)2001, s. 48.

dziwne hałasy i dźwięki, widząc samoczynne przenoszenie oraz niszczenie przedmiotów czy przemieszczanie się mebli, samoistne otwieranie się drzwi i okien³⁰. Ludzie z tego powodu nie mogą spać, zaczynają chorować, choć kliniczne badania nie są w stanie niczego wykryć. Zjawiskom tym mogą również towarzyszyć halucynacje o podłożu demonicznym, nie będące wynikiem choroby umysłowej jak psychastenii czy hysterii³¹. Nękanie może również przybierać postać odczucia duszenia, zadyszki, koszmarów sennych (por. Hi 7, 14)³².

Inną formą dręczenia są obsesje personalne³³. Skłaniają one do stanów załamania, depresji, rozpacz, obsesji samobójczej, perwersyjnego aktu seksualnego, gwałtu, aktu nienawiści. Osoba w ten sposób dręczona czuje się opanowana przez natrętne wyobrażenia, przychodzące nie w porę i opanowujące do szaleństwa, choć nie wywołują jeszcze obłądę. Nie jest ona zdolna odrzucić przedmiotu obsesji³⁴, co prowadzi do wyniszczającej walki i wyrzutów sumienia³⁵. Jej umysł jest nieustannie zajęty wszelkiego rodzaju wewnętrznymi rozmowami. Taki stan może trwać miesiącami. Doprowadza do rozpacz, niepohamowanych odruchów nienawiści, antypatii do innych lub siebie samego, aż po samobójcze myśli, do zapalczywości zupełnie niezgodnej z jej systemem nerwowym³⁶.

Obsesja przypomina choroby umysłowe, gdyż istnieją również nerwice obsesyjne na tle seksualnym, samobójczym czy bluźnierczym. Ale w wypadku choroby poprzedza ją długi proces degradacji umysłu, natomiast w działaniu szatana następuje nagle wdarcie się obsesyjnych myśli, ogarniających całego człowieka. Uderzają one w zdrowie (por. Hi 2, 7), uczucia, pracę³⁷, ekonomię (por. Hi 1, 12–19) czy wzajemne

³⁰ Por. P. Ernetti, *Pouczenia złego ducha*, dz. cyt., s. 210; por. J.M. Verlinde, *Jeden jest Pan*, Kraków 1996, s. 43–44; por. G. Amorth, *Nowe...*, dz. cyt., s. 170–171.

³¹ Por. M. La Grua, *Modlitwa o uwolnienie*, Kraków 2002, s. 126.

³² Por. J.M. Verlinde, *Jeden jest Pan*, dz. cyt., s. 51.

³³ Por. tamże, s. 32.

³⁴ Por. tenże, *Nowe...*, dz. cyt., s. 64.

³⁵ Por. P. Madre, *Boża miłość...*, dz. cyt., s. 114.

³⁶ Por. B. Kocańda, *Obsesja diabelska*, „Rycerz Niepokalanej” 4(587)2005, s. 130.

³⁷ Niemożność znalezienia pracy, choć jest miejsce. Powody tego są nieuchwytnie i niedorzeczne. Gdy zaś uda się ją znaleźć, z niezrozumiałych powodów znów ją tracą. Są to również niezrozumiałe krachy wielkich przedsiębiorstw, czy bez powodów utrata wszystkich klientów; por. G. Amorth, *Wyznania...*, dz. cyt., s. 87.

relacje³⁸. Taki człowiek posiada objawy psychicznego i fizjologicznego wycieńczenia. Stan ten należy przerwać modlitwą o uwolnienie³⁹.

Najczęściej spotykanymi formami zniewolenia jakie możemy spotkać, są grzeszne zachowania o charakterze nałogowym. Nie twierdzę, że zawsze za tym stoi zniewolenie demoniczne, choć ingerencja demona w grzech jest oczywista. Praktyka modlitwy o uwolnienie pozwala stwierdzić, iż za niektórymi zachowaniami nałogowymi kryje się zniewolenie demoniczne. Po krótkiej modlitwie o uwolnienie osoby doznają znacznej poprawy w życiu duchowym i większej łatwości w przezwyciężeniu swej słabości.

Rzadkimi przypadkami, z którymi możemy się jednak spotkać coraz częściej są stany opętania. Choć występują one dość rzadko, to jednak, iż coraz większa rzesza osób odchodzi od praktyk sakramentalnych a równocześnie korzysta z gabinetów okultystycznych, zjawisko to staje się coraz częściej spotykane. I choć u osób, u których występuje stan opętania pojawiają się okresy spektakularnych manifestacji demonicznych, to jednak najczęściej ludzi ci, potrafią żyć nawet dziesiątki lat w stanie nierozpoznanej przyczyny swych dziwnych dolegliwości. Aby można było podejrzewać, że mamy do czynienia z opętaniem demonicznym w życiu jakieś konkretnej osoby, powinny występować powyższe negatywne objawy jak: awersja do Sacrum, zdolności paranormalne, patologia w zachowaniu⁴⁰ oraz podtrzymywanie klimatu zła moralnego⁴¹. Oczywiście tymi przypadkami mogą się zająć tylko delegowani do tej posługi kapłani egzorcysty⁴².

Pierwszą i podstawową rzeczą jaką należy powziąć w związku z tymi zagrożeniami, jest większe uświadomienie wiernym, jak i samym duchownym, zła i konsekwencji jakie niesie ze sobą okultyzm. Ignorancja, jaką można spotkać powoduje to, iż nawet na terenie budynków parafialnych, za zgodą miejscowego proboszcza można uświadczyc niektórym poradni o charakterze okultystycznym. Bogata literatura chrześcijańska oraz katolickie strony internetowe⁴³ pozwalają na gruntowne zapozna-

³⁸ Por. M. La Grua, *Modlitwa o uwolnienie*, dz. cyt., s. 289.

³⁹ Por. tamże, s. 36.

⁴⁰ Por. A. Posacki, *Niebezpieczeństwa okultyzmu*, Kraków 1997, s. 72.

⁴¹ Por. tamże, s. 95; por. J. Królikowski, *Wyklinam cię i wypędzam*, Kraków 2003, s. 85.

⁴² Por. KPK, kan. 1172 § 1; por. *Rytuał rzymski. Egzorcyzmy i inne modlitwy błagalne*, Katowice 2003, nr 13.

⁴³ <http://www.egzorcyzmy.katolik.pl/> czy <http://www.newage.info.pl/>

nie się z powyższą problematyką. Łatwość z jaką współcześnie można nawiązać kontakt z egzorcystą diecezjalnym, powinna również zachęcać szczególnie duchownych do większej współpracy w pomocy osobom dotkniętym skutkami praktyk okultystycznych.

ASTRATTO

Confusione più spirituale e più chiara dell'uomo contemporaneo, di respingere molti valori, che si connette a una vita spirituale profonda. Diffusa e comune filosofia della New Age in molti settori della vita, con il suo contenuto di facile digeribilità, porta molti rischi con le conseguenze spirituali con i quali ci imbattiamo quotidianamente ministero pastorale. Uno di loro è una qualche forma di interferenza demoniaca a causa del conscio o inconscio nella realtà di occulto. Con questi problemi nel lavoro pastorale sarà in contatto e dobbiamo essere preparati sul modo migliore.